

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godun „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.— samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.— samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.— Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi staju 16 para, a zastareni para 20.

Pitnja za predvjeđbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitnja za uvrstite, uz koja nema prilicne preplate, biti će počaćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novice treba šaljiti „Uredju Objavitelju Dalmatinskog u Zadru“.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Primirje s Rusijom.

Jučer nam je telegraf dojavio radosnu vijest, da su pregovori o primirju na ruskoj fronti već započeli i da su stigli u njemačke linije ruski pregovaratelji.

Dok se na ruskoj fronti pregovara o primirju naše neprijatelje spopada velika uzravanost, za što je tvrdva volja Rusije, da na svaki način sklopi mir, dokonc pobjedila. Najbolji dokaz velike uzravanosti što je zavladala u entinentnim krugovima, jest skorašnja „Reuterova“ izmišljotina, da su Nijemci odbili pregovore.

Time je engleska vlada htjela miriti englesku publiku, megju kojom se u posljednje vrijeme opažaju dvije nove pacificijske struje. Jedno je na čelu bivši ministar-predsjednik Asquit, koji želi da se osveti Lloyd Georgu za svoj pad, a drugi ministar u sadašnjem kabinetu lord Lansdowne, koji sasna otvoreno ispojivlja, da treba prekinuti sa sadašnjim imperialističkim ratnim ciljevima i naći podlogu, koja će omogućiti Njemačkoj da pregovara o miru. Za te se struje, dašto, ruski otvoreni istup za primirje i mir snažan poticaj za daljnji rad, a tomu imala je statu na put kriva „Reuterova“ vijest. Ali u laži su kraljeve noge!

Stajalište centralnih vlasti za pregovora već je poznato svemu svjetu, a da mu je jasno, nedvozmognu izražaja ministar-predsjednik dr. Seidler, rekviri, da centralne vlasti žele mir „bez teritorijalnih i gospodarskih nasilja“ i bez uplitavanja u unutrašnje prilike država što vode pregovore.

Tu podlogu prihvatiće će svaki iskreni prijatelj mire, a prihvatiće će ga bez sumnje i sadašnja ruska vlada, jer se posvema podudara s njezinim vlastitim stajalištem, izraženim u noti, s kojom je predložila mirovne pregovore.

„Fremdenblatt“ piše: Ruska je vlada rezala radiotelegram, u kojem pozivlje zaraćene vlasti, da utanči primirje i da započnu s mirovnim pregovorima. Austro-Ugarska i Njemačka izjavile su se spremima primiti prijedlog Rusije. Centralne vlasti služu se s ruskom vladom u tome, da se imaju isključiti teritorijalna i gospodarska nasilja od mirovnih pregovora. U tim točkama dakle nema opreke. U mirovnom programu Sovjeta imade i takvi točka, koje se odnose na pravo samoodluke naroda, no u proklamaciji ruskoga vjeća radnika i vojnika ta točka nije navedena kao kategorički zahtjev, već samo kao predmet o kojemu se takojer ima vječati. Pod tim su uvjetima naša i njemačka vlada smatrale uputnim primiti ruski prijedlog, te se izjavili spremna stupiti u pregovore glede primirja i ostvarenja svećega mira.

„Neue Freie Presse“ piše: Mirovna ponuda ruske vlade izazvala će svadje veselje. Nema smisla odvise razmišljati o tome, da li je vlada, koja je ponudila pregovore glede primirja i mira, stalna. Nije samo vlada Rusije za mir, nego i čitav ruski narod. Promjena vlade u Rusiji ne će promjeniti želje za mirem. Četiri evropske vlasti

Austro-Ugarska, Njemačka, Turska i Bugarska zabacuju obične formalnosti, a grof Czernin već je izjavio, da je spreman zapodjeti pregovore glede momentanoga primirja i svećega mira.

Isto se tako izjavio spremni grof Herdring, čim ruska vlada odašće svoje opunomoćenike. Tom spremnošću središnjih vlasti ojačani su Lejnjin i Trocki u svojoj politici. Sigurno je, da se više ne može ukloniti mir putem sporazuma. Samo vijest, da se među središnjim vlastim i Rusijom vode pregovori, ojačat će mirovnu želju kod naroda entente.

„Reichspost“ piše: Ustrajna mirovna politika središnjih vlasti žanje sada prvi uspjeh. Sadašnja ruska vlada zahtijeva mir, pa se ne plasi niti preloma sa svojim dosadanjima saveznicima. Time, što su se središnje vlasti izjavile spremnima pregovarati o miru, priznavaju rusku vladu pučkih komesara kao legitimne zastupnike ruskoga naroda.

Doći će sudnji dan za one, koji su mirovnu riječ Pape, mirovnu izjavu središnjih vlasti, pače i mirovni poklik zdvojnoga saveznika bladro obilje. Petrogradska vlada nema u rukama sva sredstva za stvaranje zaključaka uregnje državne vlasti. Nu dogodilo se što mu drago, Rusija svoga današnjega stanovišta ne može više napustiti. Tko god u Rusiji teži za vlašću, moći će ju zadržati samo onda, ako bude u istinu donio mir.

Izvještaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 3. Službeno se javlja: 3 decembra 1917.

Istočno bojište:

Zadnjih dana u više je odsječaka ruske fronte divizije se divizijom i zbor sa zborom ugovorile suvjerice.

U području Dripjata jedna je ruska armija utančila formalno primirje sa suprotnim savezničkim komandama.

Jedno je rusko odaslanstvo jučer obašlo naše linije, da sa opunomoćnicima savezničkih vojska sklopi primirje na svoj ruskoj fronti.

Poglavlje generalnog štaba.

BEČ, 3. Javljuj u stanu ratne štampe o podne: U pregovorima za primirje, koji danas počinju u području vojne fronte feldmaršala prince Leopolda bavarskoga, austro-ugarska ratna uprava zastupana je jednim opunomoćenim višim oficirom generalnog štaba. Rusko odaslanstvo, koje je juče u 4 sata i 30 časa prije podne primljeno kod naših linija nastavilo je iste večeri put k uročenom mjestu za pregovaranje.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 3. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 3. decembra 1917.

Istočno bojište:

U više odsječaka ruske fronte ugovorilo se primirje između divizije i divizije. Sa ruskom armijom u području Dripjata do jugu od Lipe

i sa više generalnih zapovjedništva primirje bje utančeno. U području zapovjedništva generala feldmaršala princa Leopolda bavarskoga stiglo je rusko odaslanstvo, da sklopi opće primirje.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

BERLIN, 3. (Službeno). Dana 26 novembra pučki komesar za ratne i mornarične poslove i vrhovni zapovjednik ruske vojske Krilenko bio se preko parlamentara propitao, da li je njemački viši zapovjednik gotov da se odmah zapodjeni pregovori za primirje. Tog istog dana viši zapovjednik na istoku odgovori da je već opunomoćen da pregovara za primirje. Do tom se ugovorio mjesto i vrijeme, gdje i kad će se ruska komisija, sa punomoći opskrbljena, sastati sa jednako opunomoćenom komisijom suprotnje stranke. Ruska je komisija stigla dana 2 decembra u 4 i 50 č. popodne na utančeno mjesto, da odmah krene na mjesto sto se odabralo za pregovore. Tamo će ona stići dan 3 decembra o podne.

BERLIN, 3. (Službeno). Dana 1 decembra ugovorilo se sa jednom ruskom armijom primirje za frontu od južne obale Dripjata prema jugu do Lipa. Danom 2 decembra u 10 s. navečer u tom su se odsječku neprijateljsva obustavila. Ugovoren je i što se tiče saobraćaja između obostranih linija i pomicanja četa i letjeličkih djelatnosti. Da se otkaže primirje utvrgjen je rok od najmanje 48 sati; prije nego ovaj rok ističe, neprijateljsva ne smiju započeti.

Ostali izvještaji zust. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 2., 3. i 4. decembra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Stanje u Rusiji.

General Duhonin i vojnički predstavnici Entente pobegli iz ruskog glavnog stana.

BERLIN, 2. Wolff Bureau. General Duhonin i vojnički predstavnici Entente pobegli su iz ruskog glavnog stana. Bežična stanica ruskog velikog glavnog stana nalazi se u rukama boljševika.

Boljševiki i državna banka u Moskvi.

STOCKHOLM, 2. Po jednoj vijesti iz Haparande, boljševici su otegli iz državne banke u Moskvi pô milijarda u zlatu.

U finskom saboru.

STOCKHOLM, 2. Po telegramu iz Haparande, finski je sabor u ponedjeljak postavio, poslije deset sati raspravljanja, Senat, predložen od gragniških stranaka, sa Svinhufondom za predsjednika; za glavak bje primljen sa 100 protiv 80 glasova; ovi su posljednji glasovi bili dati sasvim u socijalističku vladu. Buduć da socijalisti hoće da se opru tom saborskom zaglavku, moguće je da iznova dogeđe opće besposličenja.

„Ma mignonne“, amo, „ma cocotte“, tamo sve se mazalo oko njih, sa svakog su ih poda dozivali; najviše ih je mazala žena malog dučandžije bez očiju, koja je imao svoju prodaju u kući; toliko je napunjala djecu voćem i slatkisima, da je trebalo da se šavac kađog umiješa sa straha da ne bi djeca pokvarila želudac.

„Pusti ga“, reče šavar, kad mu se tužila na neprestane navale ovog čovjeka. „ne možeš mu zabraniti da te gleda. Što se tiče mene, smijaju mu se u brk, jer imam potpuno povjerenje u tebe, ako se usudi više, da će ti drukčije zboriti s njim.“

U ovo vrijeme Lujiza, starije žensko dijete, bila već navršila šest godina i polazila je školu; mlada ju je majka onamo svakog jutro pratila i pošla bi drugi put da je kući doveđe iza škole. I sađa je radoš u Rue du temple, gdje bješe u poslu čio dan, dogodilo bi joj se kađog da bi joj se nametnuo koji mlađi gizdelin, a gđejeg bi joj se nametnuo i kakav stariji gospodin, koji je ozbiljno izgleđao, te bi joj se više ili manje smjelo ponudio da će je pratiti; ali bi ta preduzefta gospoda uzmakla za-

DELEGACIJE.

U austrijskoj Delegaciji.

BEČ, 3. Austrijska delegacija držala je svoju otvornu sjednicu. Skoro svi su delegati prisutni. Na galerijama mnogo je zastupnika i članova Gospodske Kuće. Za predsjednika, izabran je zastupnik krčanski socijalac Hauser, koji reče, da se najiskrenijom radošću pozdravlja prvi bljesak nade u mir i da želi, da ministarstvu izvanjskih posala uspije da se naše lijepo sredanje ostvari. Predsjednik završi sa poklonstvom Cesaru, a delegacija prihvati odusjevljeno predsjednikovo „Živo“. Za potpredsjednika izabran je Bilinski, poljak.

Ministar izvanjskih posala Czernin prikazuje privremeni predračun za 1917. 1918., po kojemu ratni troškovi dosadašnje tri ratne godine iznose 43 milijarde. Za predračunski godinu 1917.-1918., u slučaju da rat potrebe svu predračunsku godinu, troškovi se predračunavaju za 20 milijarda. Njemački delegati u Rusiju vit. Wassilkov prikazuju prijedlog neke delegacije zaključi, da austrijska delegacija odobrava politiku ministra izvanjskih posala, koja ide za tim da, u tijesnom sporazumu sa saveznicima, čim prije postigne opći, trajni i časten mir, koji bi obezbrijao teritorijalnu integralnost monarhije i njeni budući slobodni razvoj na političkom i gospodarskom polju.

Daszynski prikazuje prijedlog, neka delegacija zaključi, da austrijska delegacija očekuje, da će se ministar u pregovorima o miru kreple zauzimati za to, da se ostvari poljska država, jaka da živi, sposobna da se razvije i koja će odgovarati nacionalnom pravu poljskoga naroda, ali u isto vrijeme i da se obezbijede interesi monarhije.

Stanek traži da se izabere jedno vrijedeće o mire, da buduće pregovore o miru, koje bi se sa stojalo od svih naroda monarhije.

Körner i drugovi prikazuju prijedlog o očuvanju imunitetnog prava Klofača i bivšeg delegata Kramarza.

Pri kraju sjednice Stanek učini izjavu u ime čeških i južno slavenskih delegata o pravu samoodređivanja naroda, ustavši u isto vrijeme protiv odnosnih izjava austrijskog i ugarskog ministra predsjednika. Radi nepovoljne opaske protiv Ugarske predsjednik mu daje ukor; to izazivlje u čeha i južnih Slavena živo prosvjedovanje.

Naredna sjednica sazvate se pismom.

U ugarskoj Delegaciji.

BEČ, 3. Ugarska delegacija izabrala je Khuen-Hedervaryja za predsjednika i Augusta Zichy za potpredsjednika. Predsjednikov patriotski govor bje primjen sa poklicima „Elien“ Njegovu Veličanstvu.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

BEČ, 3. Kuća je zapodjela drugo čitanje osnovnog o privremenoj nagodbi. Izvještajnik Miklos kaže, da je zajedničko gospodarsko područje neminovna prepostavka za postojanje monarhije.

Ministar trgovine Wieser izjavljuje, da dosadašnje gospodarske pogodbe između Austrije i Ugarske znače važnu prethodnu radnju, da obe vlade mogu uspješno učestvovati i pregovorima

GDJE SU NEŠTALJE

Novela K. Klostermannia.

Teško je kazati zašto me baš onako jako prijeao boulevard Richard Lenoir, koji pravi golem luk i spaja quai de Valmy i avenue de la République s Basilijskom placom. Običavao sam hođiti onamo osobito u jutro, te sam se bez očnjeg sruševši po trotoarima. Moguće da su me prijezala lijepa travista i lijepo cvjetne lehe, ili da me hlađao svježi dah vodometa. — Da kažem istinu, sad se više ne spominjem; znam samo to, da sam išao za jutrenjim parama, koje su činile kao lake koprene oko krasnog Julskog stupa na Basilijskom platu. Gleđao sam dug niz caniona (teških kola), koji su škrupali, a vukli su ih golemi, gotovo sve bijeli hatovi i onđe se vožuhu mal ne dio dan. Svegi sam obarao pogled u mutne potociće, koji su brizo nosili svu nečistoću, lišće od kupusa i uvele klice cvijeće, podizao sam pogled na prolamnike, te su sjedali na imperijalima tramvajskih vagona i razgovarali se ili čitali novine, ili još često rastrešeno gledali u prazninu: ne znam zašto me sve ovi više pritezalo no što mogu izreći.

U jednoj kavani ovog bulvara, gde po prilici u nj utiču Rue Daval (ulica Daval) i rue Sédaine, bio sam obično svoju kavu i čekao posve komodo omnibus da me odveze na svjetsku izložbu. U ovoj se kavani upoznati s ljekarnicom koja je dolazio ovđe iz svoje bližine apoteke; postodamos dobri prijatelji i provoznici zajedno nekoliko časova razgovarajući se ili u kavani, ili poslije u njegovoj ljekarni. Jednom — bjesmo baš u najljepšem razgovoru — prolazila su mimo nas čuđna dvojica; oni čovjek po prilici od pedeset godina mršava o-

za mir. Ustrajnom hrabrošću naših četa mi smo izvanredno mnogo postigli; mi smo svadje propili željezni obrub, koji nas je morao stegnuti; sada pak hoćemo da uberemo gospodarski plod ovog ustrajnog vojničkog hrvanja. Ministar javlja, da je i ugarska vlada primila u ugarski tekst preinaku što je odbor učinio u tekstu. (Odobravanje). Spinčić, južni Sloven, i Fiedler, Čeh, objašnjuju slajalište svojih drugova, koje je protivno dualizmu kaogod i osnovama. Urban naglašava zajedništvo gospodarskih interesa obiju država monarhije, te utvrđuje, da se planovi naše spoljašnje politike potpuno sležu sa onima naše trgovачke politike.

Poštreno podmorničko ratovanje.

BERLIN. 2. Jedna naša podmornica potopila je iznad u istočnom Rukavskom kanalu i unatoč najoštrijoj odbrani, pet parobroda od ukupno 21.000 nečistih tona.

Vlađanje njemačkih i austro-ugarskih četa u Italiji.

BERLIN. 2. «Times» od 17. novembra javlja, na osnovu talijanskih obavijesti, da njemačke i austro-ugarske čete u Italiji postupaju nezazorno sa civilnim pučanstvom.

Konferencija ententnih glavnih štabova.

DARIZ. 2. Agencija Havas. Pripromna skupština za konferenciju generalnih štabova saveznika bila je jučer izjutra. Lloyd George, general Wilson, lord Myler, general Saxville krenuli su u Versailles, gdje se nalazi Cadorna.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD. 3. Glavni stan, 1 decembar.

Fronta na Sinaju:

Dana 29. p. m. desno krilo naše srednje skupine bježi u okolini Betuz-elfe oštros napadnuto. Pošto smo tamo prijelazno izgubili neke dijelove naših pozicija, odmah smo tamo sve ostale pozicije kasnije preoteli. Na zapadu od Jeruzalema artillerijska djelatnost.

CARIGRAD. 3. Glavni stan javlja, 2 decembar.

Fronta na Sinaju:

Do ovečih bojeva došlo je samo kod Haala, gdje smo na putu iz Ludda u Betuz-eifoku pobjedno napredovali. Protivnik je uspio do sadrži Betur-elfe. Na desnom krilu jurišni je bataljon preduzeo smion zagon do Elrudša, zaplijenivši veliki broj mitraljeza. Na ostalim frontama na mesta artillerijska vatrica. Na zapadu i jugu od Jeruzalema miruje se. Inače nije bilo osobitih događaja.

Izveštaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA. 3. Generalni stab. 3. decembar.

Makedonska fronta:

Zapadno od Ohridskog jezera naši su izvidnički odjeljci uhvatili Essadovih pristaša, Između Ohridskog i Prijespenskog jezera naša je vatre rasljerala francuske čete, koje su pokušavale da se primaknu našim pozicijama. Na Cervenoj Steni i u okolini Moglene živahnja artillerijska djelatnost. Kod Dobropolja odbili smo neprijateljski izviđnički odjeljak.

Na fronti u Dobrudži:

Stanje se nije izmjenilo.

Autonomija Besarabije.

BRN. 3. Do jedne vijesti iz Pariza, u Kice-nevu proglašena je autonomija Besarabije.

Aprovizacija pred javnošću.

O krajii robe na putu.

Megju tolikim poteškoćama, s kojima se moramo boriti u pitanju opskrbe puka životnim namirnicama, ima i jedna, koja nam je to teža, što smo s njome najmanje računali. To je lukešina, kragia živežna na željeznicama, na parobrodima i po lukama. Roba se je na putu krala i u mirno doba, ali je u zadnje doba tako često i u tolikom opsegu kradu, da je ova kragia, pored toga što prouzrokuje veliku novčanu štetu kako primaoci me, tako i željeznicama i parobrodarskim društvima, postala pravom i osjetljivom smetnjom u pitanju aprovizacije. Sve je otvoreno rekao i gosp. ministar za željeznicu u odgovoru na jednu interpelaciju zastupnika Dr. von Langenhana. Drika-zavši mjeru, što ih je ministarstvo preduzelio protiv kragija na željeznicama (bolja rasvjeta na postajama, nadziranje vaguna, dok vlak stoji u postaji, poštreno čuvanje magazâ, menadane pretražbe po postajama, magazama i službenim zgradama, posebno zatvaranje vaguna s osobito vrijednom

cijele večeri čitanjem i pisanjem, pri čemu bi ne-prestano pitalo sađ ovo, sađ ono i tim bi često stavilo u nepriliku svog oca, čijega najčvršća strana nije baš bila prosvjeda.

Zima se već primicala kraj i madam Blanche kao i prije pratila bi Lujzu do škole i dovodila bi je iz škole kući. Tada joj jednog vlažnog i studenog februarskog jutra vlasnik dučana, za kojega je radila, poruči da dogje u njega tačno u četiri časa po pođne, jer se rađi o novom uzorku za etui.

«Da samo znam, kako bi učinila da mogu iz škole dovesti djetete», primjeti je ručka gospoginja Blanche. «Znaš što, Lujza? — Ostaćeš u školi kod poslužnika i čekaćeš me dok dođem po te.»

«Ali, majko, dobro poznam put», odgovori Lujza i poče ga opisivali divnom tačnosti. «Ne bi mi bilo drago da ostanem kod poslužnika, jer je vrlo surov i kaže nam da smo petits monstres (male nakaze) a ni njegova žena nije prijatna.»

Majka je to i sama znala, obuće se i dijete i kad ova dvojica izigloje iz kuće, krenuće brzim korakom put škole. Kad dogođe, reče madam Ricardet iza kratka promišljana:

«Dakle dobro, iza škole ćeš poći kući, ali čuvaj se da te kola ne pogaze i drži se trotoara, budu pametna, znaš! Ključ ćeš naći u vratarice.»

Tada poljubi djeteta i pogje za svojim poslom. Dijete proge kroz prostranu vežu, otrese sa svojih haljina nekoliko sniježnih pahuljica i nestane u tiski djece, koja su odašvuda dolazila.

(Sljedi).

robom, odluka, da teretne vozove prate osobiti nadzorni činovnici i da se za službu po postajama upotrijebi oružništvo, redarstvo i vojništvo i t. d.) gospodin je ministar priznao, da su robu krali ne samo željezničari, nego čak i vojnici, koji su bili postavljeni za nadziranje, pak je naglasio, da se je ova kragia razvila do takvog stepena, da je gđekad znala omesti plan za skupljanje i djeleđenje onjih vrsta živeža, s kojima gospodare razne centrale (n. pr. krumpira).

Zbog ovih kragija tri osobito Dalmacija, jer roba za nas najdulje putuje, a na Rijeci se prekrčava na parobrode. Sto se tiče robe, koju šalje Ratni žitni zavod, poznato je, da pošilje sve do Rijeke putuju na riziko istog zavoda (centrale). Dručić je naprotiv s robom, koju nam šalje Dalmatinska opskrba poslovica iz Beča. Kako Austr. central: nabavno društvo (Oezeg), tako i sve ostale centrale, pale i lifieranti mestu, lifruju robu franko postaja ukrcaju, pak od toga časa, biva otkad se roba preda željeznicu, putuju pošiljke na račun i teret primaocu u Dalmaciji; jer niko, ni pod kojim uvjetom, neće da preuzme kakvu god obvezu ili garanciju. A lako je sebi predstaviti, šta to znači, kad jedan vagun, n. pr. iz Tješina, valja da putuje po čitave nedjelje!

Slijedeći će primjer najbolje pokazati, s kavim se neprilikama mora boriti naša opskrba poslovica u Beču:

Austr. central: nabavno društvo javlja poslovici, da joj iz bečkoga skladista šalje na Schenker & Co na Rijeci jedan vagun sira, neto od prilike 10.000 kg., uz cijenu od K 822. Cijena se, veli društvo, razumije za 100 kg. inozemske originalne neto - težine franco Tješin; pak traži isplatu s opaskom, da će naknadno poslati fakturu i ozнакu težine. Društvo dakle ni samo ne zna pravu težinu, već uzima od prilike 10.000 kg., a cijenu zaračunava za 100 kg. inozemske originalne neto - težine i to franko Tješin. Sta će sad Dalmatinska opskrba poslovica?

Ne ostaje joj drugo, već da pusti, da roba putuje iz Tješina preko bečkog skladista na Rijeku, te da čeka, dok joj stigne faktura na temelju inozemske origin, neto-težine skupa s oznakom težine. Kad roba stigne na Rijeku, počinje se naravno velik manjak; jer će se jedan manjak sigurno pokazati već u Beču, a drugi će slijediti na putu od Beča do Rijekе. Austr. centralno nabavno društvo ne preuzme nikakve garancije, a ne primiš li bez okljevanja njegovih uvjeta, nećeš naprosto primiti nikakve robe.

Ratni je žitni zavod uređio posebnu službu za reklamovanje.

Tvrta Schenker & Co sastavlja za svaki slučaj propisan protokol o stanju stvari, pak reklamuje kod željezničke uprave, kad god je na to propisano ovlasti zakoniti oštećenik; reklamira dake uvijek, kad bude oštećeno dalm. opskrba poslovica, jer joj je jednom za uživak bilo povjeren, da na Rijeci zastupa ovu poslovnicu. Navedno, opskrba poslovica poslaže svaki put Schenkeru odnosnu fakturu o štetu, jer inače Schenker ne može da preduzme reklamaciju.

Ovako bi moralni postupati i primaoci robe u Dalmaciji, kad god budu oštećeni. I njih tvrtka Schenker bez sumnje obavijesti o svakome manjku, ali oni, namjesto da se pobrinu, da reklamacija bude učinjena prema trgovinskim načelima, pišu na sve strane pisma, u kojima su tuže na dalmatinsku poslovnicu i na tvrtku Schenker, a s kojima mišta ne postizavaju. Ko dakle bude oštećen zbog kragje robe na željeznicama neka se kani uzeludnih tužbi i grdnja i neka se u prvom redu stara, da podigne propisanu reklamaciju prema trgovackim običajima. I za kragje na parobrodim prva je stvar, da se roba pri dolasku odmah izmjeri i da se s agentom parobrodskog društva sastavi protokol.

DELEGACIJE.

Svečano otvaranje Delegacija.

BEĆ, 4. Danas je bilo u česarskom Dvoru svečano primanje Delegacija.

Predsjednik austrijske Delegacije Hauser upravo je Cesaru poklonstveni govor u kojemu je slavio junaka ustajanje naše pobedne vojske, vjernost savezima Njemačke, Bugarske i Turske, istaknuo je česarevo krepko sudjelovanje u velikom djelu sazdanja nove Austrije, koja će biti stanac kamen pravice i mira, domaga svih naroda, te je obećao da će Delegacija najdjelatnije podupirati sve nastojanja da se učini mir.

Cesar je odgovorio, prijestolnom besjedom koja je prihvaćena živahnim odobravanjem. Cesar je došao u dvoranu i kad je iz nje izšao, pozdravljen je odusjevljenim poklicima.

Na primanju ugarske Delegacije, predsjednik Khuuen-Hedervary izrekao je govor, u kojem je istaknuo da savez s Njemačkom i dualistički ustroj Monarhije sačinjavaju temelj na kojem se osniva vjernost savezima Njemačke, Bugarske i Turske, istaknuo je česarevo krepko sudjelovanje u velikom djelu sazdanja nove Austrije, koja će biti stanac kamen pravice i mira, domaga svih naroda, te je obećao da će Delegacija najdjelatnije podupirati sve nastojanja da se učini mir.

Cesar je odgovorio, prijestolnom besjedom koja je prihvaćena živahnim odobravanjem. Cesar je došao u dvoranu i kad je iz nje izšao, pozdravljen je odusjevljenim poklicima.

Na primanju ugarske Delegacije, predsjednik Khuuen-Hedervary izrekao je govor, u kojem je istaknuo da savez s Njemačkom i dualistički ustroj Monarhije sačinjavaju temelj na kojem se osniva vjernost savezima Njemačke, Bugarske i Turske, istaknuo je česarevo krepko sudjelovanje u velikom djelu sazdanja nove Austrije, koja će biti stanac kamen pravice i mira, domaga svih naroda, te je obećao da će Delegacija najdjelatnije podupirati sve nastojanja da se učini mir.

Cesar je odgovorio, prijestolnom besjedom koja je prihvaćena živahnim odobravanjem. Cesar je došao u dvoranu i kad je iz nje izšao, pozdravljen je odusjevljenim poklicima.

Na primanju ugarske Delegacije, predsjednik Khuuen-Hedervary izrekao je govor, u kojem je istaknuo da savez s Njemačkom i dualistički ustroj Monarhije sačinjavaju temelj na kojem se osniva vjernost savezima Njemačke, Bugarske i Turske, istaknuo je česarevo krepko sudjelovanje u velikom djelu sazdanja nove Austrije, koja će biti stanac kamen pravice i mira, domaga svih naroda, te je obećao da će Delegacija najdjelatnije podupirati sve nastojanja da se učini mir.

Cesar je odgovorio, prijestolnom besjedom koja je prihvaćena živahnim odobravanjem. Cesar je došao u dvoranu i kad je iz nje izšao, pozdravljen je odusjevljenim poklicima.

Na primanju ugarske Delegacije, predsjednik Khuuen-Hedervary izrekao je govor, u kojem je istaknuo da savez s Njemačkom i dualistički ustroj Monarhije sačinjavaju temelj na kojem se osniva vjernost savezima Njemačke, Bugarske i Turske, istaknuo je česarevo krepko sudjelovanje u velikom djelu sazdanja nove Austrije, koja će biti stanac kamen pravice i mira, domaga svih naroda, te je obećao da će Delegacija najdjelatnije podupirati sve nastojanja da se učini mir.

Cesar je odgovorio, prijestolnom besjedom koja je prihvaćena živahnim odobravanjem. Cesar je došao u dvoranu i kad je iz nje izšao, pozdravljen je odusjevljenim poklicima.

Sijedi Cesar, čija je najvrća želja bila, da se može na suton života svoga posvetiti djelima mira, nije tražio zavodu, koja je uzdrmala svjet u osnovima. Rastrgnuta srca, ali sa neiskolebljivim pouzdanjem u Boga, u požrtvovnost svojih naroda i u snagu Monarhije, on je prihvatio izaziv, kad je video da je sukob neizbjegljiv. Odusjevljena odjeka, koju je u svim krajevima naše ljubljene domovine pobudio poziv vrhovnog vojskovođe, opravdala je sjajno njegovo pouzdanje.

Slavni uspjesi naših pobedničkih vojski i srečanost naše flote ispunjuju nas patriotskim ponosom. Za to zahvalimo prije svega Bogu Svemučiću, ali i danas tužnim srcem sjetimo se onih hrabrih boraca, koji su za najsvetiјa dobra, na obranu domaće grude životvali svoje zdravje, život svoj za prijesto i otadžbinu. Bezbrojni primjeri junaštva i smjernog uzdržavanja što smo opazili za preko tri godine, bilo u četu koje se bore, bilo u skoro nadčjevnom radu u zaledju, obezbjeđuju svakome od onih junaka časno mjesto u otadžbinskom domu slave. Ne manje učestvujemo u žalošnoj sudbini onih hiljada, kojima je rat oteo oca, muža, jedinu pomoć.

Sa sažaljenjem Naš se pogled osvrće na one bijednike, koji, protjerani iz kuće i s polja, morade da žrtvuju sve što imaju na oltaru domovine. Neka svi budu uvjereni, da ćemo se Mi najprije za njih starati.

Kako za teških vremena nijesmo znali što je strah, tako sada, kad izgled u budućnost regbi da se vedi, ne smijemo, sami sebe razborito savlagajući, pretegnuti mjeru onoga što se daje postici i onoga što je od koristi. Pošto smo slavno održali naš položaj i moć, evo smo u svaku dobu i prije gotovi da sklopimo časnost, a u zaledju u vlasti i u zaledju u zaledju.

Polazeći sa ovog razlaganja i dosljedno držeći se politike, koju smo vodili od Našeg stupanja u rat, do sada, dočekali smo sa dočekom i zadovoljstvom u velikodušni korak Njegove Svetosti Pape, koji je bio sebi postavio kao cilj pomirenje i ujedno pouzdanje. Takođe i u zaledju u vlasti i u zaledju u zaledju.

Prema ovim našim namjerama Naš se zajednička vlast izjavila spremnom, da se odazove pozivu ruske vlade i stupi u pregovore za opću mir. Neka Svemučići blagoslov ovo djelo mira i povrati evropskim narodima pomirenje i ujedno pouzdanje. Teško iskušani ruski narod, koji je, kao prvi između naših protivnika, gotov da se odazove našem vaspunu za mirom, može biti uvjeren, da mi iskreno želimo da uspostavimo s njim prijateljske susjedске odnose.

Ali s druge strane moramo smatrati da za Našu najsvetiјu dužnost, da mač, što nam ga je u ruku metnula pohlepa za otimačnom gramzivim susjedom, u ovoj za svakoliku budućnost monarhije tako odsudnoj borbi, ne položimo, prije nego se naši protivnici nesumnjivo ne odreknu svojih bezumnih plan

agog i če-
nem je
neprekidne
njanjem beo-
Monarhiji
rebalo — da
se odrešito
se naš unu-
postade ne-
osni mig iz
naš ultimat.

onja o tome,
jedino radi
mislila ni na
strije Ugars-
ke borbe za-
pokazala,

čajeva, baš
aga, ponaj-
či, učinila,
ao nećuve-
og požrtvov-
odvige voj-
ske, bespri-
meštaci u-
sila svih ovih
za naše za-
ražavanju i

savenečića
od pretežite
njemačkim
d neprijate-
lja je stekla
ursku i Bu-
dje od velike
i ciljeve u
će savez sa
dalje trajati,
gata korišti.
djela turske
dane, gdje
svava uloga,
u društu
darila, po-
čili da požali,
hvala ovom
jelima. Bu-
po povijesti
i široka po-
ji ploda.

i u Rumun-
ogodisnjeg
da pregju u
atila što nas
lakog prodi-
morala da u
otine tisuća
ovnost naših
da zadrže
jera. Danas
šim su ru-
bude prego-
jod. 1915-16
da posjeduje
panija ugar-
ci, po mogu-
ću preduzeće.
da nije pro-
je više puta
ratnolnost isku-
og zemljšta.
o vazda od-
rumunjska
bila bi nam
d, bi joj se
ali pravedna
izdajstva.

talije i Ru-
je Ententa
liku širokih
nu nagradu
i državne
ljudi
saveza na
ka, koja je
a koju za to
či, pomer-
i u samoj
narodi obra-
može pred
njih sudsibini.
najužnjeg
i oživljujemo
i državnosti
i kulturni
ravi politički
mo sve više
a sa strane
sredine na-
om s nama.
koja, kao
mora da vrši
mo postupno
i prestanu
da odluci o
na ona nagi-
teresima, to

se zivila u
između Nje-
a revolucija.
črava ne po-
diplomatskih
atnog stanja,
ržava i Dje-

bio u Rusiju
jer regbi da
tivno dokraj-
adom starog
jašnje impe-
litike; nema
oji su skloni
koga naroda.
ile razviti, to
i sa vladama
veznicu nijesu
i unutrašnjih
veza bile su
u pregovore

sa ruskom vladom koja bude na vlasti kaogod i sa ostalim protivnicima. Mi pratimo sa iskrenom simpatijom nastojanje ruskoga naroda da privede sublinu svoju u mirnu kolotečinu i dospije do redovitih prilika. Naša je iskrena želja, da uspostavimo pregašnje prijateljske susjedskes odnose s ruskim narodima i da s njima u buduće sprijateljeni, gojimo živehne uzajamne obzire.

Pozmotrimo li sada sadašnju situaciju, tad možemo za opravdanom ponosom utvrditi, da je Austrija Ugarske doseglo uspešno izdržala nametinu joj obrambenu borbu; gdje su god neprijatelji prijezljivo prodrlj, oteli su bili protjerani; sada naša se vojske nalaze duboko u neprijateljskoj zemlji da se odbrane od namjeravanih budućih provala. Naša je vojnička i pomorska moć neslovljena; naša pouzdanje u sretno dokončanje rata je neiskolebljivo.

Gospodarska i finansijska snaga monarhije pokazala se izvanredno jaka; još postoje teškoće u pitanju opskrbljivanja, ali i njih čemo prebrditi.

Ratne mjeje koje su neprijatelji, doista bez odlučnog uspjeha, preduzeljili na gospodarskom polju, izazvale su u saveznim državama potrebu da bolje očajaju svoje ekonomski odnose. U odnosnim pregovorima, koji su se već zapodjeli sa Njemačkom, nadamo se, da će poći za rukom da se ova želja ispunji.

Ne podjavljujemo se nikakvom varavom optimizmu ni pesimističkim nastupima, ja držim, gledajući u budućnost, da je uvjerenou pouzdanje potpuno opravданo.

To veće istrošivanje neprijatelja, propadanje neprijateljske ofenzive na svim frontama, sjajan uspjeh naših vojničkih preduzeća i sve to žilavije podmorničko ratovanje, sve ovo opravdava mišljenje, da smo najčešće prebrdili. Ovakvo sada kad možemo da vodimo čisto obrambenu borbu, možemo očekivati ponosita čela i svitanje mira.

Ako ovim kažem, da držim, e' moguće da se u ne daleko vrijeme dogje do mira, tad treba da zaslugu za ovu mogućnost priznam našoj bojnoj skupini. Sjajni naši nepobjedljivi, koju sada može svako raspolaziti, oslonjeni na pravdu naših saveznika, u decembru 1916 odvraćnost da ponudimo svojim protivnicima ruku da se pomirimo. Premda ovaj dokaz naše moralne snage nije u naših protivnika našlo shvaćanje, nijesmo se žaćali da pogremo dalje putem k općem, pravdom, časnom miru. Jedino privremena ruska vlada prisvojila je namisao, koju smo nabacili te je dana 11 aprila 1917 izjavila da Rusija ne namjerava tugej zemljista silom zavremeti, nego da teži za trajnim mirom. Da to su vlaste središnjih država u isto vrijeme utvrdile svoje i ruske ciljeve. Ako unatoč tome nije došlo do pregovora o miru, tomu su krive jedino zapanje vlasti Entente, koje ne samo da su se tvrdno držale ideje o ratu za uništanje, nego su sav svoj uticaj vršile u Rusiji, da joj ne daju da nastavi svoju pomirljivu politiku.

Korak u hator miru što ga preduzeo Papa, naša je skupina vlasti primila sa vrćom simpatijom, ali u protivničkom taboru nije našao nikakva odjeka.

Iz mojih izjava i izjava sa odgovornih mjesta saveznih država, poznaje se naše stajalište u pitanju o miru. Sadašnji je rat za nas obrambeni rat; potom naš je cilj sklopiti mir, kojim čemo obezbržiti slobodu, samostalnost i teritorijalni posjed Austrije Ugarske. Mi ne tražimo da stečemo zemljšta, nećemo gospodarskog nasilja, ali hoćemo krepliti jastva za naš slobodni, neometani budući razvoj. Ova bi nam jastva mogle pružiti pogodbe - opskrbljene odnosnim garancijama - o postupnom ujaznjom smanjivanju naoružanja, o slobodi širokog mora i u isto vrijeme uvedenje obligatne odabranice sudbenosti.

Mi smo dakle gotovi da se našim protivnicima sklopimo opću, časni mir, koji bi osigurao teritorijalnu integralnost monarhije i njen budući slobodni razvoj na političkom i gospodarskom polju. Sa Rusijom, koja se od aprila 1917 izjavila spremnom da utanči mir bez teritorijalnog i gospodarskog nasilja, spremamo se da na ovom osnovu zapredjemo pregovore; dali će se ostale neprijateljske države pridružiti u ovom času Rusiji, da se na ovom osnovu stupi u pregovore o miru, to se ne da reći.

Ja s toga nijesam danas u stanju da se izbližem izjavom, u koliko bi se ovaj mir, kako sam ga sada iznio, mogao napraviti ovim državama ostvariti. Kako god bilo, ja moram izjaviti, da napravio otvoreno priznatju željama za aneksijama ostalih naših neprijatelja, ne mogu sada da sva vremena i jednostrano označiti naše nesobične ratne ciljeve.

Moj je najpoglavitiji cilj vratiti čim prije mir austro-ugarskoj monarhiji, koji je, pored očuvanja pravu uspešno od nas obranjenu i obezbrženu naše budućnost, donijeti narodima trajno pomeđenje.

S ovom željom znam da se slažem s vama i sa ogromnom većinom austro-ugarskih naroda. Ja vas za to molim da podupirajte, da dopremo do cilja za kojim svi težimo. Ja se nadam, da ćemo postići mir sporazumom; drugačije — a o tome sam tvrdio uvjeren — mi ćemo ga sami iznudit.

Cesar predsjednik austrijske Delegacije. BEČ, 4. U odboru za izvanjske posle austrijske Delegacije, ministar izvanjskih posala grof Czernin izrekao je svoj exposé koji je vrlo prijezljivo. Na koncu govora zaorilo je odobravanje i pljeskanje.

Soc. dem. Ellenbogen pitalo je ministra izvanjskih posala dali je istina što novine pišu da, tobože radi pregovaranja o miru, koja bi se imala skoro otvoriti. Delegacije će se odgoditi; te kaže da bi se moralno uzeći stanovište proti toj odgodi.

Na to se Ministar izvanjskih posala g. Czernin izjavio ovako: Mi smo danas na početku dogovaranja o primirju s Rusijom, koje će dakako pre-

težito ako ne isključivo voditi vojnički čimbenici. Naša je želja, da se ovim dogovaranjima o primirju nadovežu, po mogućnosti, odnahu razgovori o miru. Bude li tako, moje će učestvovanje u ovim dogovorima te moje putovanje, na te dogovore biti svakako potrebno. Niko neće poricati, da me tamo moja dužnost zove. Sto će se ovde dogoditi, hoće li Delegacije dalje vijećati ili neće, o tome nije još ništa zaključeno.

U ugarskoj Delegaciji.

BEČ, 4. U odboru za izvanjske posle ugarske Delegacije ministar izvanjskih posala grof Czernin izrekao je svoj exposé, koji je prihvacen živahnim poklicima: Eljen!

Predsjednik Berzeviczky izrazio je ministru za izvanjske posle iskrenu zahvalnost odbora na razlaganju.

Gr. Tisza i Andrássy protestovali su da to što se pravo samopredjeljenja narodâ tumači kao da bi se imalo priznati našim neprijateljima pravo da se pačaju u pitanja koja zasijecaju u unutrašnji ustroj i u cijelu budućnost obju država monarhije.

Ministar izvanjskih posala gr. Czernin izjavio je, da se samo po sebi razumije, da se Vlada drži načela da neće i sada ni buduće pristati na pačanje u unutrašnje prilike austro-ugarske Monarhije. Ministar podsjetio je na prijestolnu besedu i na izjavu ministra predsjednika Seidlera, te na prijedlog koji je jučer prikazan u austrijskoj Delegaciji i u kojem je jednako stajalište zastupano.

Raspava o exposé-u započet će u četvrtak.

DALMATINSKE VIJESTI

II. P. gosp. Namjesnik grof Atems

krenuo je danas put Beču u službene svrhe, na-
dasve radi aprovizacije Dalmacije.

Promjena u upravi komiške općine.

Buduć da, sa službenih obzira, sadašnji upravitelj općine komiške, c. k. kotarski povjerenik Leopold Bakos ima da bude drugamo upotrebljen, Namjesništvo, dogovorno sa Zemaljskim Odborom, povjerilo je upravljanje općinskim poslovima u toj općini Mihovil Foreticu pk. Jakova, svršenom trgovom akademikaru i velikom posjedniku, te mu je u upravi dodjeljilo, sa savjetujućim i odlučujućim glasom, odbor o tri lica, u kojem su: don Juraj Brajčin, župnik, Ante Mardešić, veletržac i Ivan Mardešić, trgovac.

Izvoznice za vino.

Neke se naše novine tuže, da dalmatinskoj državi uvoz najviše smetaju izvoznice, biva što je izvoz vina vezan uz posebnu dozvolu vlasti. Na umirenje općinstva možemo javiti, da izvoznice današnje nijesu ni najmanja smetnja trgovini vinom. Što se vlasti države uvozom zahtijevala, da izvoz vina bude doknajan uvozom odgovarajuće količine kakve druge životinje namirnice, jer se nadala, da će ovim putem pomoći aprovizaciji zemlje; ali pošto se ove nađe nijesu ispunile, oduštao se o ove strošnosti. Danas se izvoznice dijele jedino zbog kontrole izvoza, koja je u današnjim prilikama svačak potrebila; ali se u zadnje doba nikome ne uskracuju, a ko izvoznici brzojavno zatraži, brzavno mu se izvoz dopušta dača se izvoznice ne dijele samo domaćima, već i osobama izvan pokrajine, koje u nas kupe vina, te ga žele izvesti.

Poštanske vesti.

Ukinuta su ograničenja u paketnom saobraćaju sa Bećom.

C. k. naklada školskih knjiga u Beču,

javlja, da su njezine prostorije za odbio tiskarska (Drucksorten-Abteilung des k. k. Schulbücherverlages in Wien) bile premještene, od dana 12. novembra 1917, u nova pomešću u VIII. građskom kotaru u Beču. — Buduć je ovome odbiju povjerenje primanje narudžbenih iznosa i redovnoj otpremnji Listu Naredbu za ministarstvo za bogoštovlje i nastavu, neka se ooste sve narudžbe za tiskarske što izlaze u nakladi školskih knjiga i za one koje bi se eventualno dale tiskati, pošalju na adresu: «Drucksorten-Abteilung des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien, VIII. Lerchenfelderstrasse 54/56.

Pri doznačivanju iznosa za tiskarske, neka se upotrebe samo one položnici (Erlässchene), koje su priložene dotičnoj otpremi, bučuć ovaj odbio imati svoj poseban račun na poštanskoj štedionici.

Citulja.

Javljaju iz Spljeta, da je onomađne, poslije duge i teške bolesti umro u Beču, u sanatoriju gdje se podvrnuo teškoj operaciji gosp. Prot. Gjelardi, ugledan trgovac, nekada podkonsul Grčke, ljubljen i štovan sa svoje dobrote i plementostu. Pusti glas o njegovoj smrti izazvao u Spljetu opću sačešće. Bog mu dušu upokojio.

Razbojničke čete u Dalmaciji.

Pišu nam iz Spljeta. Na 19. p. m. u 7 sati i po, pet ljudi oružani lovačkim puškama, na klm. 121 3/4 željezničke pruge Knin-Pribudić, napadajuča magazina dinamite gragjevog preduzeća te ga oplijene: oteša mu 50.000 kruna, sat, više par crevalja, nešto kože i druge stvari. Iste večeri odniješa glavaru u Otonu četiri vola.

Pišu nam iz Knina, 24 p. m. Noćas poslije ponovo razbojnička banja od 40 ljudi, koji bijahu sva oružani puškama i revolverima, napala je đučan i kuću Frane Bebana u Prevjesu na Ličkoj granici. Razbojnici smrtno ranije rojnjaka Bebanova, znatno oštetili kuću, otkriše krov, oglobiše vlasnika 4000 kruna u novcu, te vina i rakije, ukupno 20.000 kruna vrijednosti. Napad trajao je dva puna sata.

Odgrenja je odmah koncentracija razbojničkih žandara, a zapovjedništvo voj. stanice stavilo je priremeno oružništvu na raspolažanje 15 vojnika. Vlasti su preduzele otmah sve mjerje da zatrjuju opasnu pojавu, te su već više vojne oblasti u Sarajevu i Mostaru stavile na raspolažanje Zemaljskom oružničkom zapovjedništvu u Dalmaciji potrebnu vojničku snagu za potjeru razbojnici.

Kragje.

Pišu nam iz Pristega.

Kod nas se poče širiti kragja baš u velikom omjeru. Težaku Mati Pintur pok. Šime iz Pristega nepoznati zlikovci ukraduše 5 volova — hranitelja — svaki u vrijednosti do 3000 kr. Jadići starac, kojem su 4 sina na bojištu, gojio je svoje voke, i čuvaо ko dječu svoju, kada iznenade, upravo ga zločinci upropastiše i materijalno uništiše. Uza svu potragu nije se ušlo u trag zločincima.

Mrtva tjelesa na korčulanskoj obali.

Pišu nam iz Korčule, 23 p. m.

Izmegu ostalih lešina što su se ovih dana našle po obalama otoka Korčule, isplivalo je i mrtvo tijelo nekog Grka, koji mora da se je vratio Davosa kući.

Prema lječničkoj svjedočbi izdatoj od dr. E. Nienhausa u Davosu (Davos-Platz, Villa Fortune) dne 30. augusta 1917, koja se je našla na lešini, pokojnik se zvao Constantin Ilija Tryantaphyllos, iz Calamate. Bilo mu je 28 godina, a lijeto se od svušice na lijevom pluću. Na lešini su se našle dvije banknote švajcarske nacionalne banke po 100 fr. svaka.

VII. Ratni zajam.

Kod Zemljisko veresijskog zavoda kraljevine Dalmacije potpisali su do 1. prosinca 1917. VII. Austrijski ratni zajam:

Dr. Vicko Pulišić Nadbiskup Nom. K. 2.000 — Kanonik Don Angelo Pisavoli 2.000 — Prof. Petar Blažkini, Zadar 1.000 — Ivan Pilj c. k. stražničtar javne sigurnosti 1.000 — Ivan Nesanić veleposjednik, Orebčić 10.000 — Kuzman Lejina, Visočani 1.000 — Stjepan Poljak c. k. finan. stražničtar, Milna 10.000 — C. K. kot. sud Vrlika za razne mase K 10.000 — Ivan Kova

